

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 551/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 74Ek/2037/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 74Ek/2037/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Banská Bystrica **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 74Ek/2037/2022 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Okresný súd Banská Bystrica **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto nálezu sa ústavnou sťažnosťou doručitou ústavnému súdu 22. júla 2025 v znení jej doplnenia z 22. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“)

a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní. Sťažovateľ navrhuje uloženie príkazu okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, ako aj priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 6 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených, ako aj z elektronického súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v napadnutom konaní vedenom okresným súdom v procesnom postavení povinného, proti ktorému sa oprávnená (Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky) domáha zaplatenia sumy 1 133 eur s príslušenstvom na podklade exekučného titulu (rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/267/21/K z 26. októbra 2021). Exekúcia začala doručením poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi JUDr. Jaroslavovi Delfinimu 25. júla 2022. Dňa 14. augusta 2023 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa s návrhom na zastavenie exekúcie.

3. O návrhu rozhodol okresný súd uznesením z 22. septembra 2023 vydaným vyšším súdnym úradníkom tak, že tento zamietol ako oneskorene podaný podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku. Proti uzneseniu okresného súdu z 22. septembra 2023 podal sťažovateľ 16. októbra 2023 sťažnosť.

4. Oprávnená bola 18. októbra 2023 vyzvaná na vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľa. Na predmetnú výzvu bolo reagované 25. októbra 2023.

5. Okresný súd následne 17. júla 2024 zisťoval skutočnosti aktivácie elektronickej schránky sťažovateľa, ktoré mu boli oznámené 19. júla 2024 a vo veci sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka rozhodol uznesením z 3. októbra 2025, ktorým rozhodnutie zrušil a vec vrátil vyššiemu súdnemu úradníkovi z dôvodu nesprávneho právneho názoru.

6. Vyšší súdny úradník vo veci opätovne rozhodol 7. októbra 2025 tak, že návrh na zastavenie exekúcie vecne preskúmal a tento zamietol. O sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka rozhodol okresný súd uznesením 24. októbra 2025, ktorým sa s rozhodnutím vydaným vyšším súdnym úradníkom o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie stotožnil, keďže sťažovateľ neuviedol žiadne skutočnosti odôvodňujúce v zmysle § 61k ods. 1 Exekučného poriadku právny záver o zániku vymáhaného nároku, o zrušení exekučného titulu ani o skutočnostiach brániacich vymáhateľnosti exekučného titulu, pričom neexistuje ani dôvod zastavenia exekúcie podľa osobitného predpisu. Citované rozhodnutie sa v súčasnosti doručuje účastníkom exekučného konania.

7. Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 551/2025 z 25. septembra 2025 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta nesústredený a neefektívny postup okresného súdu, keď do dňa podania ústavnej sťažnosti, t. j. po takmer troch rokoch od vydania poverenia na vykonanie exekúcie 25. júla 2022, okresný súd nezabezpečil, aby bolo napadnuté konanie skončené a právna neistota sťažovateľa odstránená. Okresný súd dosiaľ nerozhodol o sťažnosti zo 16. októbra 2023 proti

uzneseníu okresného súdu z 22. septembra 2023, t. j. nečinnosť vo veci podanej sťažnosti trvá viac ako 1 rok a 10 mesiacov.

9. Exekučné konanie sa nevyznačuje právnou a ani faktickou zložitou. V napadnutom konaní vystupuje iba jeden povinný a jeden oprávnený.

10. Neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa. Podaním sťažnosti, o ktorej nebolo dosiaľ rozhodnuté, sťažovateľ len chráni svoje práva a záujmy, ktoré dôsledným a riadnym spôsobom odôvodnil.

11. Priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje primárne nečinnosťou a neefektívnou činnosťou okresného súdu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

12. Na výzvu ústavného súdu sa prípisom sp. zn. Spr 4079/2025 z 27. októbra 2025 k ústavnej sťažnosti vyjadril podpredseda okresného súdu, ktorý poukázal na stanovisko zákonnej sudkyne JUDr. Dominiky Roškovej k vecnej stránke ústavnej sťažnosti.

13. Zákonná sudkyňa v stanovisku po oboznámení sa so spisom uviedla procesné úkony vykonané okresným súdom vo veci sťažovateľom podaného návrhu na zastavenie exekúcie (body 3 až 6 tohto nálezu) a na základe skutočnosti, že zákonnou sudkyňou v predmetnej veci sa stala až 27. júla 2025, uzavrela, že počas jej výkonu funkcie sudkyne k zbytočným priesťahom nedošlo. Akcentovala zároveň odstránenie právnej neistoty sťažovateľa, a to konečným rozhodnutím vo veci ním podaného návrhu.

14. Ústavný súd nevyhodnotil ako nevyhnutné vyžiadať si vyjadrenie sťažovateľa ku skutočnostiam uvádzaným vo vyjadrení okresného súdu, keďže obsahovalo najmä popis jednotlivých úkonov súdu známych sťažovateľovi zo spisu, ako aj vyjadrenie k efektívnosti konania od výkonu funkcie sudkyne od 27. júla 2025.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka existencie zbytočných priesťahov v exekučnom konaní, a to pri rozhodovaní vo veci sťažovateľom podaného návrhu na zastavenie exekúcie.

16. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní okresného súdu, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu okresného súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

17. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na pojednanie

záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

19. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

20. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06, I. ÚS 281/2013) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom musí byť uskutočňovaný aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy, vrátane základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov.

21. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti vecí ústavný súd vychádzal z toho, že napadnutým konaním je exekučné konanie, v ktorom ide o vymoženie peňažného plnenia v sume 1 133 eur s príslušenstvom. Svojím charakterom sa nevymyká bežným exekučným konaniam s týmto predmetom. Exekučné konania ako také je spravidla potrebné považovať za konania po právnej stránke, ako aj po faktickej (skutkovej) stránke pomerne jednoduché. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nesplnil, resp. čiastočne nesplnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule. V napadnutom konaní ústavný súd neidentifikoval prvky skutkovej alebo právnej zložitosti vecí. Z hľadiska významu vecí pre sťažovateľa nejde o privilegovaný typ konania, v ktorom by sa vyžadovala osobitná rýchlosť konania súdu.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Ústavný súd nezistil také správanie sťažovateľa, ktoré by prispelo k vzniku zbytočných prietáhov v napadnutom exekučnom konaní.

23. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, je postup exekučného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť

zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

24. V konkrétnych okolnostiach veci s prihliadnutím na procesné úkony vykonané okresným súdom vo veci sťažovateľom podaného návrhu ústavný súd identifikoval neefektívnosť v postupe pri rozhodovaní zo strany vyššieho súdneho úradníka a v dôsledku tohto nesprávneho právneho záveru došlo k vecnému preskúmaniu návrhu až na podklade zrušujúceho rozhodnutia vydaného zákonnou sudkyňou 3. októbra 2025.

25. Ústavný súd rovnako identifikoval aj nečinnosť zo strany príslušného zákonného sudcu, ktorý vo veci podanej sťažnosti rozhodol po takmer dvoch rokoch od jej podania (o sťažnosti podanej v októbri 2023 bolo rozhodnuté v októbri 2025).

26. Ústavný súd sa stotožňuje s vyjadrením zákonnej sudkyne, podľa ktorého po tom, ako sa ujala výkonu funkcie v sťažovateľovej veci, bolo rozhodované promptne a po podaní sťažnosti smerujúcej proti v poradí druhému rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka zákonná sudkyňa rozhodla konečným rozhodnutím vydaným 24. októbra 2025.

27. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd bol v napadnutom exekučnom konaní pri rozhodovaní o návrhu na zastavenie exekúcie nečinný, pričom jeho postup sa vyznačoval aj neefektívnosťou vyžadujúcou si opätovné prejednanie návrhu z vecného hľadiska. Uvedený neefektívny postup okresného súdu, ako aj dlhšie obdobie nečinnosti spôsobili, že vo veci sťažovateľom podaného návrhu bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou až po viac ako dvoch rokoch, a to bez toho, aby existoval objektívny dôvod, ktorý by ospravedlnil uvedené obdobie rozhodovania. Exekučný súd teda nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako účastníka daného exekučného konania, hoci mu v tom nebránila žiadna zákonná alebo iná objektívna príčina. Neefektívny postup, ako aj nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní vedú k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadost'učinenie

28. V čase rozhodovania ústavného súdu síce okresný súd rozhodol vo veci zastavenia napadnutého exekučného konania, no napadnuté konanie samotné (resp. jeho relevantná časť) však nie je právoplatne skončené. Na tomto základe ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

29. Napokon sa ústavný súd zaoberal návrhom sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

30. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie 6 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 11 tohto nálezu.

30.1. Podľa názoru ústavného súdu žiadosť o priznanie finančného zadosťučinenia v požadovanom rozsahu a navyše bez riadneho odôvodnenia jeho konkretizácie (sťažovateľ len paušálne odkazuje na neefektívnosť a nečinnosť okresného súdu bez uvedenia prípadnej utrpenej nemajetkovej ujmy, ktorá mala byť takýmto postupom sťažovateľovi ako prípadnému poškodenému spôsobená) je neprimeraná. Ústavný súd v okolnostiach prípadu prihliadol aj na to, čo bolo v stávke („*at stake*“) pre sťažovateľa [obdobne napr. I. ÚS 70/98 a tam citovaná judikatúra napr. ESLP z 31. 3. 1987, X. v. Francúzsko, rozsudok ESLP z 20. 3. 1989, Bock v. Nemecko, rozsudok ESLP z 31. 3. 1992, X. v. Francúzsko, rozsudok ESLP z 26. 4. 1994, Vallée v. Francúzsko, rozsudok ESLP z 8. 2. 1996, A. a iní v. Dánsko a i. a podobne alebo III. ÚS 76/06], a to vyzdvihnutím predmetu exekučného konania, ktorým je vymoženie istiny 1 133 eur, pričom sťažovateľ navrhuje priznanie finančného zadosťučinenia v sume niekoľkonásobne prevyšujúcej túto istinu.

31. Ústavný súd v závere konštatuje, že deklarácia porušenia základných práv vo vzťahu k postupu okresného súdu, ako aj náhrada trov konania implicitne zahŕňajú aj satisfakčný prvok (I. ÚS 70/2012, I. ÚS 257/08, II. ÚS 187/2023), a preto návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia vzhľadom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci tak, ako to je už odôvodnené, nevyhovelo (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

32. Ústavný súd napokon rozhodol o náhrade trov konania, pričom jej sumu určil podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), vychádzajúc zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

33. Sťažovateľovi priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) sumu náhrady trov konania zahŕňajúcu aj daň z pridanej hodnoty 23 % (právna zástupkyňa sťažovateľa je jej platiteľkou) celkovo 949,17 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

34. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu